

Algemeen	
Onderwerp	Voorstel financiering dierenwelzijn
Verspreiden	Nee
Contactpersoon	Jacqueline Agricola
Eenheid	Sturing
E-mail	j.agricola@regiogv.nl
Kenmerk	
Datum	28 oktober 2020

Voorstel

1. Een eenmalige extra gemeentelijke bijdrage te doen in 2020 aan de Dierenambulance, de Vogelopvang en de Egel- en Eekhoornopvang, in het kader van de tegenvallers door Corona, ter hoogte van 40% van de optelsom van de werkelijke bijdragen in 2019 vanuit de regiogemeenten. **Voor de gemeente xxx totaal € xxxx!**
2. Voor de structurele financiering van deze organisaties vanaf 2021 uit te gaan van een vaste regionale bijdrage die door de regiogemeenten wordt omgeslagen op inwoneraantal. Deze afspraak tussen gemeenten vast te leggen voor een periode van 4 jaar en deze na 3 jaar te evalueren en bij de evaluatie de resultaten van de ondersteuning door Dierenlot te betrekken.
3. De vaste gemeentelijke bijdrage voor de periode 2021-2024 vast te stellen op 140% van de optelsom van de optelsom van de werkelijke bijdragen in 2019 vanuit de regiogemeenten. Dit betekent voor de **gemeente xxxx** jaarlijks **€ xxxx** voor de Dierenambulance, **€ xxxx** voor de Vogelopvang en **€ xxxx** voor de Egel- en eekhoornopvang.
4. De gemeenteraad te informeren met bijgaande raadsinformatiebrief. Deze wordt door de zeven gemeenten gelijktijdig verzonden als alle colleges hebben besloten.

Kernboodschap

De regiogemeenten hebben een verkenning uitgevoerd naar de financiële positie van de dierenwelzijnsorganisaties in de regio. Met dit voorstel worden incidenteel voor 2020 en structureel voor de jaren daarna afspraken gemaakt om de positie van de organisaties te versterken. Dit is noodzakelijk om de continuïteit te borgen van de wettelijke taak die gemeenten hebben in de opvang van gedomesticeerde zwerfdieren.

Aanleiding

Op verzoek van de portefeuillehouders dierenwelzijn van de regiogemeenten Gooi en Vechtstreek is een verkenning uit te voeren naar de mogelijkheden voor regionale samenwerking op het gebied van dierenwelzijn, met name in de ondersteuning van de organisaties Dierenambulance Gooi en Vechtstreek, Vogelopvang en de Egel- en Eekhoornopvang. Deze organisaties hebben het momenteel financieel moeilijk door meerdere oorzaken;

- De relatief lage structurele bijdragen vanuit gemeenten
- De aangescherpte wettelijke eisen vanuit wetgeving en de NVWA
- De terugloop van particuliere donaties en legaten
- De afnemende beschikbaarheid van vrijwilligers
- De Coronacrisis

De portefeuillehouders hebben aangegeven bij voorkeur regionaal te gaan financieren met een vaste bijdrage die over gemeenten wordt omgeslagen op inwoneraantal. Dit geeft meer zekerheid voor de organisaties en minder administratieve druk bij de gemeenten.

Doel

Het herijken van de financiële ondersteuning van de dierenwelzijnsorganisaties om de continuïteit van deze organisaties te borgen en daarmee de wettelijke taak van de gemeente voor het vervoer en de opvang van gedomesticeerde zwerfdieren.

Argumenten

De gemeente heeft een rol in de financiering van dierenopvanginstellingen

De gemeente heeft een wettelijke taak in het vervoer en de opvang van gedomesticeerde zwerfdieren op grond van artikel 8 lid 3 van het Burgerlijk wetboek, gedurende 14 dagen. Gemeenten vullen dit over het algemeen in door de taken te laten uitvoeren door organisaties die dieren vervoeren en opvangen.

De gemeente heeft geen wettelijke taak in het opvangen en verzorgen van wilde dieren. Echter de aanwezigheid van gewonde en dode wilde dieren in de gemeente heeft invloed op de leefomgeving. Inwoners verwachten dat ze de dierenambulance kunnen bellen en dat er voor de dieren gezorgd wordt. Iedere burger heeft een zorgplicht voor dieren op grond van artikel 1.4 van de Wet dieren en artikel 2 van de Flora- en Faunawet. Dit houdt onder andere in dat een dier in nood geholpen dient te worden en geen zorg onthouden mag worden. De gemeente vertaalt deze verantwoordelijkheid in het faciliteren van vervoer en opvang van wilde dieren en het betalen van een vergoeding van deze werkzaamheden.

In 2016 zijn regionaal afspraken gemaakt over de financiering van de dierenambulance, vogelopvang en egel- en eekhoornopvang. De toen afgesproken vergoedingen voor de opvang van gedomesticeerde dieren zijn niet (meer) kostendekkend. Voor de opvang van honden en katten hebben vijf gemeenten afspraken gemaakt met Dierenbeschermingscentrum Amersfoort en twee gemeenten met Stichting dierenopvang Eemland. Deze afspraken zijn niet meegenomen in dit voorstel omdat niet alle gemeenten afspraken hebben met dezelfde organisatie en omdat deze organisaties ook een commerciële tak hebben in de pensionfunctie voor huisdieren.

De dierenopvanginstellingen ervaren knelpunten in de bedrijfsvoering die de continuïteit bedreigen

De dierenwelzijnsorganisaties in de Gooi en Vechtstreek doen er alles aan om de organisaties zo goed mogelijk te laten functioneren. Het professionele niveau van zowel de bedrijfsvoering als de verzorging van dieren is hoog. De organisaties moeten daarbij aan (steeds strengere) wettelijke eisen voldoen en worden hier ook op gecontroleerd. Dit vereist professionele kracht en financiering. De organisaties doen veel om extra donaties te verkrijgen. Dit betekent wel dat ook hiervoor hun beperkte tijd en budget moet worden ingezet.

Vanuit de provincie en Stichting Dierenlot is ondersteuning beschikbaar bij het professionaliseren van de bedrijfsvoering en in de fondsenwerving maar niet in de structurele financiering.

In 2018 reden de vrijwilligers van de dierenambulance ruim 4.900 ritten door het hele werkgebied. Het aantal meldingen dat binnen kwam is ruim vier keer zoveel omdat niet alle meldingen tot een rit leiden en er verschillende meldingen over één gewond dier kunnen gaan. De organisatie heeft drie betaalde krachten (2 fte). Daarnaast is de organisatie afhankelijk van ongeveer 45 vrijwilligers. De dierenambulance moet binnenkort een nieuw onderkomen vinden vanwege ontwikkelingen op de huidige locatie in Hilversum. Er wordt gekeken naar een gezamenlijke oplossing met dierenasiel Crailo. De dierenambulance heeft haar reserves nodig voor deze ontwikkeling.

Het vogelasiel ontvangt en behandelt jaarlijks bijna 6000 vogels. Het asiel heeft twee vaste mensen in dienst (2fte) en maakt daarnaast gebruik van vier collega's met een nulurencontract en 45 vrijwilligers om de organisatie draaiende te houden.

De egel- en eekhoorn opvang ontvangt en behandelt omstreeks 1000 egels en 100 eekhoorns per jaar. Het is met name door toedoen van de mens dat deze dieren in de opvang belanden. Waar eekhoorns vooral aangereden worden gevonden op de weg, krijgen egels veel gif binnen of worden ze gestoord door tuinactiviteiten, verharding en het dicht afsluiten van de tuinen. De organisatie heeft twee parttimers in dienst (1fte) en heeft een flexibele basis van omstreeks 80 vrijwilligers, waarvan het merendeel passief.

In 2016 is door de gemeenten ingezet op verbinding met het sociaal domein (dagbesteding). Dit heeft niet het gewenste resultaat gehad. Het werk bij de organisaties blijkt niet te matchen met de capaciteiten van de inwoners die dagbesteding nodig hebben en de vergoeding voor dagbesteding op deze schaal is onvoldoende om de kosten te dekken. Wel is de egelopvang een SBB leerbedrijf.

De continuïteit van de dierenopvanginstellingen is in gevaar door te lage structurele inkomsten

De dierenopvanginstellingen worden gefinancierd vanuit publieke en private middelen. De private financiering komt vanuit donaties van particulieren, legaten en bijdragen van goede doelenorganisaties als de Postcodeloterij. De verhouding tussen publieke en private financiering verschuift. Er wordt minder gedoneerd door inwoners en meer uitgegaan van ondersteuning door de overheid. Dit is een feit waar op ingespeeld moet worden. Tegelijkertijd moet de werving van private middelen gestimuleerd blijven worden.

Gesprekken met de instellingen en een analyse van de jaarrekeningen leidt tot de volgende conclusies;

- De dierenambulance heeft ongeveer 65% meer uitgaven dan inkomsten. Op dit moment heeft de dierenambulance nog een reserve waaruit dit nog een paar jaar kan worden opgevangen. De reserve is echter ook nodig voor het realiseren van een nieuw onderkomen.
- De vogelopvang heeft ongeveer 35% meer uitgaven dan inkomsten. De reserves van de vogelopvang zijn zeer beperkt.
- De egelopvang heeft geen overschrijdingen op de begroting omdat er geen reserve is. Dit leidt tot knelpunten in de dagelijkse werkzaamheden en in achterstanden in noodzakelijke investeringen. De Egelopvang geeft aan dat een overschrijding van ongeveer 45% noodzakelijk zou zijn om de organisatie goed draaiende te houden.

Ook bij de dierenopvangorganisaties worden de gevolgen van de corona-crisis gevoeld. Met name de inzet van (oudere) vrijwilligers werd beperkt waardoor meer betaalde uren moesten worden ingezet. Bij de egel- en eekhoornopvang is daarnaast dit jaar extra druk door een zeer besmettelijke en dodelijke egelziekte die vanuit Zuid Europa naar Nederland is gekomen. Er is hiervoor een quarantaineruimte ingericht.

Vanuit de wettelijke taak van de gemeente voor de opvang van gedomesticeerde dieren is de continuïteit van de organisaties van belang. Als deze organisaties stoppen moet de gemeente zelf de opvang organiseren. Op regionale schaal waren de uitgaven voor de drie instellingen in 2019 in totaal € 75.000. Het is niet mogelijk voor dit budget zelf de uitvoering van deze taak te organiseren. Uitbesteden aan organisaties buiten de regio is niet wenselijk vanuit het oogpunt van dierenwelzijn en bovendien kostenverhogend.

Een vaste bijdrage omgeslagen naar inwoneraantal geeft meer zekerheid

Door een vaste regionale bijdrage af te spreken die wordt omgeslagen op inwoneraantal hebben de organisaties meer zekerheid en hebben organisaties en gemeenten een lagere administratieve last. Vanzelfsprekend blijft een jaarverantwoording van toepassing.

Er wordt meer ondersteuning ingezet naast herijking van de financiering

De gemeenten ondersteunen de dierenopvangorganisaties op meer manieren dan met financiering. Meedenken met de organisaties op thema's als ruimtelijke ordening, wettelijke verplichtingen en communicatie wordt met name door de vestigingsgemeenten al structureel gedaan. Daarnaast hebben de portefeuillehouders afgesproken om de volgende acties in te zetten;

- Ageren bij het Rijk tegen de toenemende regeldruk
- Afstemming zoeken met het provincie en Stichting Dierenlot met betrekking tot hun inzet op verbetering protocollen en fondsenwerving.
- Zodra Dierenasiel Crailo aan de kwaliteitseisen voldoet afwegen om de opvang terug te brengen naar de eigen regio. Dit zorgt voor kortere reistijden voor de dierenambulance en daarmee lagere kosten en hoger dierenwelzijn.

Kanttekeningen

Verhoging van de gemeentelijke bijdragen is deel van de oplossing

Een verhoging van de gemeentelijke bijdragen met 40% betekent niet dat de overschrijdingen van de organisaties met 40% worden teruggebracht aangezien de gemeentelijke bijdragen maar een deel van de baten zijn.

Een verhoging van de gemeentelijke bijdrage met 40% betekent voor de opvanginstellingen:

- Voor de dierenambulance een verhoging van de baten van 16%
- Voor de vogelopvang een verhoging van de baten van 22%
- Voor de eekhoorn- en egelopvang een verhoging van de baten van 8%

Niet aan te geven is wat het effect van de verhoging is op de overschrijdingen omdat deze ook worden beïnvloed door inzet van de organisaties op derdenfinanciering en het terugbrengen van de lasten. Een verhoging van de gemeentelijke bijdrage is een van de maatregelen om de financiële positie te verbeteren.

Er is geen externe analyse gemaakt van de bedrijfsvoering

De bovengenoemde conclusies zijn getrokken op basis van gesprekken met de organisaties en een analyse van de jaarrekeningen. Een diepere analyse door een onafhankelijk bureau zou een steviger beeld geven. Dit is echter niet helemaal proportioneel gezien de grootte van de financieringsstroom.

Er zijn meer knoppen om aan te draaien voor verbetering van de financiën

Naast publieke financiering is het verstandig om te kijken naar de mogelijkheden van particuliere fondsenwerving en financiering vanuit bijvoorbeeld de Postcodeloterij en dergelijke organisaties. Dit traject zal samen met de organisaties worden ingezet. Stichting Dierenlot kan hierbij ondersteunen vanuit een afspraak die de stichting hierover met de provincie Noord-Holland heeft gemaakt.

Door verdeling op inwoneraantal ontstaat een verschuiving van de financiële last per gemeente

Naast de verhoging van de bijdrage zal ook de verdeling op inwoneraantal tot verschuivingen leiden in de bijdrage per gemeente. Overigens zal de gemeente Weesp zich alleen voor het jaar 2021 kunnen committeren aan de regionale afspraken. De fusie met Amsterdam maakt een herijking van de afspraken noodzakelijk. Dit betekent niet automatisch dat de overige gemeenten het gat vullen. Indien Weesp niet meer financiert wordt ook niet meer gebruik gemaakt van de diensten van de organisaties.

Financiën

De voorgestelde regionale afspraken hebben effect op het totale bedrag wat in de begroting is geraamd voor de drie dierenopvangorganisaties. Dit effect ontstaat door drie aspecten:

- Het voorstel om de bijdrage aan de drie organisaties met 40% te verhogen.
- De gemeente financiert de organisaties nu (deels) met een bijdrage per opgevangen dier. Dit betekent voor de gemeente een open einderegeling. In dit voorstel is uitgegaan van de werkelijke uitgaven per gemeente in 2019. Dit wijkt af van de geraamde bijdrage. De werkelijke uitgaven waren in de afgelopen jaren **hoger/lager** dan de geraamde bijdrage
- De afspraak om de bijdrage om te slaan op inwoneraantal leidt tot een verschuiving in de uitgaven die voor sommige gemeenten een voordeel betekenen en voor andere gemeenten een nadeel. Onze gemeente had in 2019 een **aandeel van xxx%** in de financiering van de drie organisaties en zal in de verdeling op inwoneraantal een aandeel hebben van **xxxx%**.
<<invullen vanuit het staatje in de mail>>

In onderstaande tabel staan de effecten van de verhoging tot 140% en de verdeling naar inwoneraantal per gemeente weergegeven.

Gemeente	Aantal inwoners	Aantal inw % regio	Uitgaven 2019		Kosten verdeeld naar inwoneraantal			
			DA VO en EO	kosten per inw	100% bijdrage	140% bijdrage	verschil 2019 en 2021	Extra 40% 2020
Blaricum	11.536	4,5%	€ 4.272	€ 0,37	€ 3.382	€ 4.735	€ 463	€ 1.353
Laren	11.274	4,4%	€ 3.980	€ 0,35	€ 3.305	€ 4.627	€ 647	€ 1.322
Huizen	41.273	16,0%	€ 11.610	€ 0,28	€ 12.100	€ 16.940	€ 5.330	€ 4.840
Gooise Meren	58.078	22,6%	€ 14.993	€ 0,26	€ 17.027	€ 23.838	€ 8.845	€ 6.811
Hilversum	91.007	35,4%	€ 26.391	€ 0,29	€ 26.681	€ 37.354	€ 10.963	€ 10.672
Wijdmeren	24.360	9,5%	€ 8.376	€ 0,34	€ 7.142	€ 9.999	€ 1.623	€ 2.857
Weesp	19.729	7,7%	€ 5.800	€ 0,29	€ 5.784	€ 8.098	€ 2.298	€ 2.314
Tot gemeenten	257.257	100%	€ 75.422	€ 0,29	€ 75.422	€ 105.591	€ 30.169	€ 30.169

In de kolommen onder *Uitgaven 2019 – DA VO en EO* staat per gemeente de optelsom weergegeven van de werkelijke bijdrage in 2019 aan de dierenambulance, vogelopvang en eekhoorn- en egelopvang. De gemeenten Laren en Weesp hadden tot nu toe geen afspraken met de egelopvang dus voor deze gemeenten betreft de optelsom de kosten voor de dierenambulance en de vogelopvang. In de kolom daarnaast is weergegeven wat de kosten per inwoner zijn per gemeente van de huidige uitgaven. De gemiddelde kostprijs per inwoner over de hele regio is € 0,29 per inwoner.

In voorstel 1 wordt voorgesteld een eenmalige extra gemeentelijke bijdrage te doen in 2020 ter hoogte van 40% van de optelsom van de werkelijke kosten op regionale schaal in 2019, totaal € 30.169,-. De laatste kolom van de tabel (*Extra 40% 2020*) laat zien welke bijdrage elke gemeente hiervoor moet vrijmaken. Voor de berekening van de incidentele bijdrage wordt het totaalbedrag van € 30.169 o.b.v. inwoneraantal over de gemeenten verdeeld. Voor onze gemeente betreft het een bedrag van € xxx << **bedrag eigen gemeente invullen**>>. De reden om al dit jaar een extra bijdrage te verstrekken is dat de nood bij de organisaties nog hoger is geworden door de corona-crisis en daarmee de extra ondersteuning urgent. . **Daarom wordt voorgesteld deze incidentele bijdrage te dekken uit het coronabudget. <<indien je voor deze dekking kiest>>**

In voorstel 2 wordt voorgesteld om voor de structurele financiering van de organisaties vanaf 2021 uit te gaan van een vaste regionale bijdrage die tussen gemeenten wordt omgeslagen op inwoneraantal. Dit leidt tot een verschuiving in kosten tussen de gemeenten. Dit verdeeleffect is zichtbaar in de kolom *Kosten verdeeld naar inwoneraantal – 100% bijdrage*.

In voorstel 3 wordt voorgesteld de gemeentelijke bijdrage voor de periode 2021-2024 vast te stellen op 140% van de optelsom van de werkelijke bedragen in 2019 vanuit de regiogemeenten. Het financiële effect van de verdeling naar inwoneraantal plus de verhoging van de bijdrage naar 140% staat in de kolom *Kosten verdeeld naar inwoneraantal – 140% bijdrage*. De jaarlijkse bijdrage wordt daarmee op regionale schaal verhoogd van € 75.422 naar € 105.591 en de gemiddelde kostprijs per inwoner stijgt naar € 0,41 per inwoner. De kolom *Verschil 2019 en 2021* geeft de meerkosten aan per gemeente vanaf 2021 ten opzichte van de werkelijke kosten in 2019. Bij de verwerking in de begroting moet hierbij het verschil tussen de geraamde kosten en de werkelijke kosten betrokken worden.

Dit betekent voor onze gemeente een jaarlijkse bijdrage van € xxxx voor de Dierenambulance, € xxxx voor de Vogelopvang en € xxxx voor de Egel- en eekhoornopvang. Totaal € xxxxx.
Dit vraagt een ophoging van het geraamde bedrag in de begroting van € xxxxx <<bedragen eigen gemeente invullen>>

Uitvoering

Om de uitvoering van de regeling zowel voor de organisaties als voor de gemeenten zo efficiënt mogelijk te maken wordt voorgesteld deze als volgt in te richten:

- De bijdrage wordt regionaal bepaald en door elke gemeenten apart uitbetaald aan de organisaties. Dit kan op basis van een jaarfactuur vanuit de organisaties of er kan voor gekozen worden om eenmalig een besluit richting organisaties te sturen met de bedragen die ze in de periode 2021-2024 zullen ontvangen, op basis waarvan jaarlijks wordt uitbetaald. De organisaties factureren aan de afzonderlijke gemeenten met een jaarfactuur.
- De tussentijdse afstemming en verantwoording door de organisaties wordt gedaan aan een gemeente die optreedt als penvoerder namens de regiogemeenten. Voorstel is dat Hilversum penvoerder is voor de dierenambulance, Gooise Meren voor de vogelopvang en Huizen voor de Egel- en eekhoornopvang.
- Over de verantwoording en de evaluatie vindt periodiek regionaal afstemming plaats, zowel ambtelijk als bestuurlijk. Bestuurlijk wordt dit geagendeerd in het PFHO Milieu en Duurzaamheid. Portefeuillehouders die geen zitting hebben in dit overleg maar wel dierenwelzijn in portefeuille hebben kunnen voor dit agendapunt aanschuiven.

Bijlage(n)

Nvt